

KRÓTKOPOWĚŚĆE

Za kandidatow so wuprajili

Budyšin. Roland Ermer měł klětu znowa za wólby zwjazkowego sejma kandidować, Udo Wićaz lěto pozdžišo k wólbam Budyskeho krajneho rady. Za wobě personaliji je so předsydstwo Budyskeho wokrjesneho zwjazka CDU na swojim wčerawšim posedženju wuprajilo, kaž strona wozjewi. Zaměr za wólby zwjazkowego sejma je, lěta 2017 na AfD zhubny wólbný wokrjes wróćo zdobyć.

Hilse nominowany

Łaz. Zapóslanc zwjazkowego sejma za wólbný wokrjes Budyšin I Karsten Hilse chce klětu znowa jako direktny kandidat strony AfD nastupić. To připowědźi wón tele dny na swojej facebookowej stronje a wozjewi swoju nominaciju. Z 33,2 procentomaj hłosow wolerow bu wón před třomi lěty jako direktny kandidat do zwjazkowego sejma woleny. To je tež klětu zaso jeho zaměr.

Baziliku zawru

Jablonné. Baziliku swj. Ławrjence w Jablonné v Podještědźi w decembru na dwě lěće zawru, do bychu ju wobšěrnyje ponowili. Na městno tež mnozy wěriwi Drježdžansko-Mišnjanskeho biskopstwa putnikuju. W Božim domje, rownišću swj. Zdzisławy, je muski chór Delany wospjet kemše wuhotował, serbscy putnicy tam tohorunja hižo běchu.

Ludwig a Kozuch zaběh dobyłoj

Jürmala. Laura Ludwig je z partnerku Margaretu Kozuch z dobyćom 2:0 po sadzbach přeciwo letiskej hosćičelskej dvojce Marta Ozolina/Luize Skrastina do europskich mišterstwow w bičwolejbulu startowała. Němskej mišterce Sandra Ittlinger a Chantal Laboureur kaž tež Kim Behrens a Cinja Tillmann běchu přerjnu hru přehrali.

Přenje němske etapowe dobyće

Villard-de-Lans. Lennard Kämna je so wo přenje němske etapowe dobyće při 107. tour de France postarał. 24lětny doby po 164 kilometrach w Alpach z poldra mjeńšinu předskoka před Richardom Carapazom. Rozsudnu ataku startowaše Kämna na předposlednim postupje. Po tym pokaza wón swoje kwalite w časowym jěždženju a wotsadzi so wot specialista za hory z Ekuadora.

w nocy: 20 do 15 °C rano: 14 do 16 °C
připoldnju: 17 do 19 °C wječor: 16 do 14 °C

Studenća Institutu za stawiznowědu a europsku etnologiju na Uniwersite Innsbruck wotkrywaja sej tónle tydźen na ekskursiji Hornju Łužicu. Wopyt Budyskeho Serbskeho muzeja słušeše wčera runje tak k programej kaž džensa wuprawa do regiona wuhlowych jamow. Woni chcedža so z najwšelakorišimi aspekty tudyšich stawiznow kaž tež přitomnosće zeznajomić.

Foto: Mačij Bulank

Zbližeja sej Łužicu

Studenća stawiznow z Innsbrucka na wuprawje

Budyšin (SN/CoR). Pod heslom „Hornja Łužica – měnjaty region“ nastajichu so studenća Institutu za stawiznowědu a europsku etnologiju Uniwersity Innsbruck na ekskursiju do Budyšina. Pod nawodom prof. dr. Patricka Kuppera chcedža so cyły tydźen z najwšelakorišimi aspekty tudyšich stawiznow, ale tež přitomnosće zeznajomić. Dr. Jana Piňosová a Marcel Langer ze Serbskeho instituta staj jim při naročnym programje poboku. Prof. Kupper je kooperaciski partner jeju slědźerskeho projekta.

Wuznam Budyšina jako městnosć hornjołužiskich stawiznow a zdobom jastwa su sej studenća hižo pónđzelu na wozdženju po starym měsće a po wopomnišću spřístupnili. Stolicu Serbow a jich historiju njeju wčera jeno přez lekturu nazhonili, ale tež w Budyskim Serbskim

muzeju. Zetkanje z předsydu Domowiny Dawidom Statnikom słušeše runje tak k programej kaž film „Žalosći nam Łužica“. Z dokumentaciju Petera Rochi z lěta 1990 su so zdobom pripravili na džensnišu wuprawu do brunicy jamow, lužiskeje jězoryny a ewangelskich Wojerec. Tak wulce kaž je jich rjanosć Budyšina překwapila, tak hluboki bě „česnjacy“ začišć „njepředstajomnej“ wuhloweje jamy w Rochowym filmje. Kontrast dóstanu jutře w biosferowym rezervace Hornjołužiske haty a hola. Ochranowsku wosadu tež jako wuchadzišo misiona po cyłym swěće chcedža w tamnišim etnologiskim muzeju dožiwić, a dohlad do šleskeje jako džěl hornjołužiskeje identity w Zhorjelskim šleskim muzeju ma na pisane fasety bohate wobraz Hornjeje Łužicy skulojčić.

Přihotuja Serbsku bajowu šćežku (10)

Idejowe wubědźowanje sakskeho fonsda „Čiń sobu!“ je we wosebitej kategoriji „Žiwa dwurěčnosť“ tworičelskosć na dobro našeje maćeršćiny znowa pozbudziło. Serbske Nowiny tule w serialu rjad drobnych a małych projektow předstajaja.

Mnohim znata je starodawna baja „Hadžaca króna“, kotruž běše Jan Hančo-Hano 1882 napisal. Džensa dopomina na nju před Slepjanskim Serbskim kulturnym centrumom 2,20 metrov wulka skulptura. Ze zdónka wjac hač 300 lět stareho duba bě ju Slepjanski drjeworězbar Thomas Schwarz zhotowił. Wona ma być džěl projekta „Serbska bajowu šćežku“. Domowinska župa „Jakub Lorenc-Zalěški“ je jón za lětuše sakske wubědźowanje „Čiń sobu!“ zapodała. W rubrice srjedźne projekty słušeše projekt k dobyčerjam a dósta 10000 eurow.

„Ideja za tym je, mnohotny Slepjanski bajowy swět přichodnje luđom spřístupnić, to móža jón sami dožiwić. A to za kolesowarjow runje tak kaž pućowacych“, podšmórnyje regionalna rěčnica Domowiny za teritorij Slepjanskeje župy Diana Maticowa. Bajowu šćežku ma cyłu Slepjansku wosadu wopřijeć, runje tak kaž přirodopskitne pasmo „Stary Slepjanski hatny raj“, nowe šulske stejnišće a tuchwilu nastawce sydlišće nowy Miłoraz (Neu-Mühlrose).

Na taflach móža zajimcy potom wšelake baje w němčinje, hornjoserbsčinje a slepjančinje čitać. Stacije chcedža zdobom multimedialnje wuhotować. Tak nastawa tež dwurěčne sluchanske dožiwjenje. Zaměrnje zasadza župa pjenjezy

za honorary mjez druhim za přeložki, za nowe postawy z drjewa a metala kaž tež za nakup trěbnych taflow. „Zhromadnje z přirodowej šulu Sakska zdžětujemy koncept za šćežku“, Diana Maticowa rozložuje, „stejimy hišće cyle na spočatku.“

Po móžnosći kóždu z wosom wosadnych wsow chcedža do šćežki zapřijeć a hižo wobstějace městna, kaž mjez druhim Trjebinsku postawarnju, kotraž skedzbnja ze swojim mjenom na bajowu lutkach, z informaciskimi taflami wuhotować. „Zarjadowac chcemy pak tež cyle

nowe stacije na dalšich wsach“, Maticowa připowědza. Hišće lětsa ma koncept hotowy być. Přichodnje dwě lěće chcedža potom swoje předewzace krok po kroku zwoprawdźić. Maticowa móhla sej tohorunja předstajić, zo zestajaja hišće flajer. „Nadžijam so tak wjetšeje sensibelnosće za bohate Slepjanski swět bajow. Domořodni a turisća móža sej jón tak runohodnje wotkrywać. Zdobom so nadžijam, zo zwyżimy tak turistisku atraktiwnosć kónčiny“, wona wuswěta.

Z projektom chcedža docpěć, zo je serbska rěč we wšednym žiwjenju dožiwjomna. Nimo toho pomhaja z nim typiske Slepjanske baje a powědky zachować. ■ Andreas Kirschke

Regionalna rěčnica Domowiny za teritorij župy „Jakub Lorenc-Zalěški“ Diana Maticowa pokazuje před Serbskim kulturnym centrumom Slepjo postawu „Hadžaca króna“, kotraž ma być wobstatk planowaneje bajoweje šćežki. Foto: Andreas Kirschke

W Drježdžanach serbsčinu podawać

W sakskej stolicy maja tuchwilu 26 džěć, kotraž chcedža serbsčinu wuknyć. Nimaja pak tam šulu, hdžež móhli zajimowanych šulerjow wšelakeje staroby w předmjěće wuwučować. Dotalny rěčny kurs, kotryž bě towarstwo Stup dale popoždny poskićalo, tuchwilu njepřewjeduja.

Drježdžany (SN/MiR). Předsydu Drježdžanskeho towarstwa Stup dale Jadwiga Pjacec bě člonow towarstwa na zetkanje přeprosyła, zo bychu zhromadnje spytali na aktualne prašenja wotmołwić. 14 staršich je pónđzelu přišlo. Dalši běchu so zamołwili.

Hižo w lěcu běštaj Jadwiga Pjacec a zamołwity regionalneje wotnožki Sakskeho zarjada za šulu a kublanje (LaSuB) Bosćij Handrik w sakskim kultusowym ministerstwie (SMK) z nawodnicu wozdženiskeje skupiny 2plus Kerstin Wittig wuradźowaloj. Jasne je, zo chce kultus šulerjam-zajimcam w sakskej stolicy zmóžnić serbsčinu wuknyć. Dotalna wučerka bě to čestnohamtsce wukonjala. Nawodnicy abo nawodže kursa chce SMK přichodnje honorar plaćić. Tež podruž za rjadownisku stwu w jednej šuli chce přewzawć. Kerstin Wittig bě sej wu-

prosyła hač dosrjedź septembra lišćinu staršiskich domow, kotraž chcedža swojim džěćom zmóžnić serbsčinu wuknyć. W cyłku je jich tuchwilu 26 w šulskej starobje, kotraž chcyli poskitk wužiwać. Zdobom su so starši na to dojednali pytać w Drježdžanach-Strěžinje, -Janskim abo -Nowym měsće za šulu, hdžež bychu serbskim džěćom zmóžnili so tam přichodnje prawidlownje zetkawać.

Bosćij Handrik je towarstwu podpěru poskićil. „Chcu ze stron našeho zarjada pytać wučerjow, kotřiž móhli džěćom serbsčinu podawać. Wšako mamy w sakskej stolicy wjacore serbske wučerki, kotraž so dotal do Łužicy nawróćili njeju. Dale móhli tež studenća wučerstwa nawodk přewzawć.“ Pomhać Handrik tohorunja chce, namakać rumnosć za wuwučowanje na jednej šuli w statnym abo tež w priwatnym nošerstwie. „Dale sym staršim wuwědomił, zo zaruči kultus wuhotowanje rěčneho kursa z trěbnymi wučbnymi srědkami.“

Dotal bě šulerjow mjeztym w Drježdžanach hižo njeskutkowaca wučerka we wobłuku popoždnišeho poskitka na Montessoriskej šuli w měsćanskim džělu Drježdžany-Strěžin serbsčinu pisać a čitać wuwučowala.

Protyka Wojerowskich towarstwow

Čornochotmčanska naložkowna skupina słuša k tym towarstwam Wojerec, kotraž předstajaja so w přenjeje protyce tamnišich towarstwow, wuhotowaneje za lěto 2021. Profesionalne foto cyteho mustwa ma protykowe łopjeno pyšić, na zadnjeje stronje zhoňi zajimawosće wo towarstwie w interviewje. Torsten Kellermann z Kulowa přewza fotografowanje, kotraž je za wšitke cyłki darmotne. Pjenjezy dóstachu z fonsda „Čiń sobu!“, ideju projekta zrodziło bě Marketingowe towarstwo za swójbný region Wojerecy. Hišće njeju fototerminy wuknihowane, štóž ma zajim, njech so na m.matschke@familienregion-hoy.de wobroći. Foto: Katrin Demczenko

Zhromadnje wo dorost wabić

Budyšin (SN/at). Wuskutki koronapandemie su w serbskich institucijach digitalne wuwicje w Serbach pospěšili. To zwěščicu zastupjerjo serbskich institucijow na wuměnje nazhonjenow wčera w Budyskim Serbskim domje, kaž Domowina jako pře-prošerka zdžěli. Tamna strona pak su wulke straty: Tak je w Serbskim ludowym ansamblu 70 předstajenow wupadnyło, Serbskemu muzejej předewšěm wopytowarjo z wukraja pobrachuja. Za njedorozrisane přitomni mějachu, kak měli nazymne zjawne wjerški wuhotować.

Dotal zetkachu so jónu wob lěto, to chcedža po slowach předsydu Domowiny Dawida Statnika dwójce činić. Wón wita tež namjet noweho jednacela Ludoweho nakładnistwa Domowina Symana Pétra Cyža, k tomu paralelnje džělowe skupiny jednotliwych institucijow wo aspektach wšednje džělawosće wutworić.

Wažna tema wobšěrnej wuměny bě, kak móhli zarjadnišća požadarjow za džělowe městna z intensiwnymi kursami rěčneje wukmanjeć. Tež wo dorost měli w přichodze zhromadnje wabić. Wotpowědnou mysl předstajili direktor Založby za serbski lud Jan Budar.